

مجروم... شاعیر و فهرما ن بهر و پیشه زان... یاسین بر ایم

ز ر جار دهوتر ت کورد شاعیری ز رن، ه نکه دیو کی ئم قسه یه است
ب ت، ج گای شانازییه، کاروانی خو ندهواری و زانست و ر شنبیری
و ئه ده ب له سهر دهستی شاعیران و زانا و مهلا و ش خه کان دهستی
پ کردووه و م ژووی ئه ده بی کوردیان زه نگین و بهر همدار کردووه.
ز ر شاعیریش به شیعره کانیان در ژه یان بهم کاروانه داوه، هم له
سهرده می خ ی و هم ئ ستهش. ل رهو لهو ش شاعیری ناسراو و گه وره و
بگره چه ندان شاعیری تر ناویان ده بیستین.

یان له ن و دیوان و که شک و دهستنووس و حاشیه ی کت به کان و نامه
و نووسراوه کان، ناوی ج راوج ر ت مارکراون و ناویان هیه، به ام
به ره مه کانیان به رده ست نیین. به ره م کی ز ری ئم ئه ده بهش،
به ه کاری ج راوج ر سووتاون و فهوتاون. ب یه ز ر شاعیر وه ناو،
بوونی هیه، به ام به ره مه کانیان ونن. ز رجاریش ل رهو لهو،
شیعر، دووان، وه که به یه کی روون شاعیر کمان پ ئاشنا دهکات.
ه شتا ژماره یه کی ز ریش، لای خو نه ری کورد نام ن و هیچ شت کیان
له به رده ست نییه، ب یه ئاشنا کردنیان و ناساندنیان، ئه ده بی
کوردیمان دهو له مه ندر دهکات.

له م نووسینه (مه جروم) ی شاعیر، ده که یه نمونه یه کی زیندوو و له
دهرگایی ژیان و به ره می ئه و شاعیره ده ده یه وه. وه شاعیر ک و
که س کی شارهزا و خاوهن چه ندین پیشه ی جیاواز ده یناس نیین.

مجروم ک یه؟

ناوی "عه بدولعه زیز کو ی محمد له خانه واده ی جاموس زاده ی شاری (وان)
ی یه، دایکیشی له خانه واده ی بهرزو پیر زی به درخانه کانه. مجرم له
وان له دایک بووه له قوتا بخانه و مکتبی دا خو ندویه تی. سهر کرده ی
قابتی و مدیریتی پ سته و ته لگرافی کردووه که به فهرمانی (وقیفه)
هات ته عاق وله سلیمانی ژنی ه ناوه و له سا ی 1920 ی می دا که
ته مه نی گه یشتبووه (120) سا ل له دیوانیه ک چی دوا یی کردووه. که
تا ئه و سا ل له وقیفه دابووه. زمانی فارسی و عهره بی و فره نسی و
رووسی زانیووه، خاوه نی دیوانه.

شارهزایی ئم پیشانه ی خواره وه بووه:

(دارتاشی، م رچیه تی، سه عات سازی، ته لگرافچیه تی، ئاسنگه ری،
باخهوانی و گو چینی... هتد.) " (1)

مجروم : عه بدولعهزیز کوئی محمەد کوئی عه بدوالئه میره ، له ساڵی (1830) له دایکبووه ، بـساڵی مردنه کەشی سەرەتایی بیستەکانه. (2) له ساڵی 1920 له شاری (دیوانیه) کـچی دوايي کردوه (3) به مشـاوهیه بـت ته مه نهـکی زـر ژیاوه و خزمه تی کردووه (*)

نازناوی مجروم

دهرباره‌ی نازناوه‌کشی گوايه ئه‌و له سهرده‌ستی شیخانی نه‌قشه‌ندی ته‌وبه‌ی کردووه. کاتـکـیش له دوايي ئه‌و ته‌وبه‌یه ، وه‌زیفه‌ی میری وه‌رگرتووه ، خـی به تاوانبار وشهرمه‌زار زانیوه ، هه‌ستی به‌وه کردوه گوناـهـکی گه‌وره‌ی ئه‌نجامداوه. بـیه نازناوی (مجرم)ی هه‌بـژاردووه.

" عه‌ بدولعهزیز ته‌ریقه‌تی نه‌قشه‌ندی له سهرده‌ستی شـخـی بیاره وه‌رگرتووه. ده‌ـن : کاتـ ده‌ـت به بهـوه‌به‌ری ته‌له‌گرافـ له سلـمانی خـی به تاوانبار ده‌زانـت ، چونکه وازی له موریدایه‌تی هـناوه بـ وه‌زیفه. بـیه ناوی (مجروم) بـخـی هه‌ـده‌بـژـرت . دواي کـچـکردنی ئه‌و نازناوه بـ شاکری کوئی به‌جـ ده‌مینـتـ... " (4) له زـربه‌ی نووسینه‌کان هه‌ربه‌و ناوه ناوی ها‌تووه. ئه‌و نازناوه‌ش بووه میرات بـ بنه‌ماـه‌کی. ئـستا خانه‌واده‌ی مجروم له سلـمانی و ـواندز نیشته‌جـن و کهسانی ـشـبیر و کوردپه‌روه‌رن و جـی په‌نجه‌یان دیاره.

ئه‌گه‌ر سه‌یری ئه‌و وـنه‌یه‌ی بکه‌ین که مجرومی شاعیرله گه‌ ـخـزانه‌که‌ی گرتووه (**). پـیرـکی ـیش سپی ودرـژه وسیداره‌ی له‌سه‌ره . هه‌مان شـوه وـوخساری شاکری کوئی له مجرومی باوکی ده‌چـت. ئه‌ویش له زـر وـنه‌کان هه‌ر له زه‌مانی شـخـ محمود تا کـچی دوايي کردووه. به‌رده‌وام ریشی پـوه بووه و له سـفیه‌کی ماندوو و غه‌مبار ده‌چـت . مجروم سـ کوئی له پاش به جـماوون : (ئه‌حمەد ـه‌مزی ، محمود فائیز ، شاکر مجروم).

"1. ئه‌حمەد رامیز: له‌به‌ر ئه‌وه‌ی له سوپای عوسمانی ئه‌و فسه‌ربووه له ئه‌سته‌نبـ ، له‌وـ ژن دـنـت و ده‌مـنـته‌وه ، بـیه زانیاری له‌سه‌ر نازانیین.

1. مه‌حمود فائیز : له ساڵی 1872ی زایینی له دایکبووه و له ناوه‌ـستی په‌نجایه‌کان کـچی دوايي کردووه. کاتـی خـی له به‌غدا ئه‌فسه‌ربوو له سوپای عوسمانی ، پاشان هه‌ر له‌و شاره بـته ئیمام و وتارخوـن.
2. شاکر مجروم له ساڵی 1894 له سلـمانی له دایکبووه و له ساڵی

1937 هات ته ټواندز و له 14/9/1957 کچی دوايي دهکات. له ئه رشیفی باوکم هیچ شیعر ګ نییه ، که بټن ئه مه شیعی شاکر مجرومه. باوکم هموو جار دهیووت شاکر مجروم شیعی شاعیرانی زټر له بهر بوو له دانیشننه کان دهیووت. له وانه یه له بهر ئه مه بټ که ده ټټن شاعیر بووه. " (5) شاکر مجروم ، ده بټ ته که سایه تیه کی گه وره له شټرش و حکومت ته کی شټخی نه مرو ټټټی ده بټ و له م پټناوهش له سلټمانی ده ربه ده ر ده کرټ، چونکه که سلټکی کوردیه روه ر و ه قبټ ټربووه ، ره فیک حیل می براده رټکی هره خټ شه ویست و نزیک ی شاکری کوټی شاعیر بووه ، ده ټټت " خوا ټیخټش بوو جه مال عیرفان له هلب بوو و شاکر مجرمی ملازمی ئیتیگ و محمود فایزی بټ کباشی برای شاکر مجرم و چه ند زابگیکی تری کورد له هلب بوون. مه لا مارف ، عارفه سووری ره ئیسی ئه وه ل متقاعد ئه و سا که له وټ وه کو چا بگ ئه یخو ټند. ته نیا له شاکر مجرم دا روحی کوردا یه تیم بینی" (6)

(جه مال بابان) له کټټ به کی خټی ، له بابه تی کارگټټ یه کانی ئه و سه رده مه ی عوسمانییه کان ده ټټت : " کټ نترین ناو که له م ټووه وه ده ستمان که وتبټ ئه مانه ن که له سا ټی 1307 ک (1889ز) سه رټکی کارگټری بوون. ئه وسا سلټمانی (لیوا) یه ک بووه سه ر به (ولایه تی مووسټا) .

موتسه ټیف و پټ شه و (قائد) میر لیوا راسم پاشا

قازی یوسف سنان ئه فه ندی

(مدیر تحریر) سا ټح سالم ئه فه ندی

محاسب ئیبراهیم ئه ده هم ئه فه ندی

(مدیری برق) مجرم ئه فه ندی

چه ندان که سایه تی تر ئا مازه یان پټ دراوه (7)

جارټکی تر له کټ تایی به رگی چواره می کټټ به کی خټیدا ، چه ند ټووداو و مټرووی به نرخ ی سلټمانی تټ مارکردووه. ده ټټت " 1897 ده سټگای ته لگراف له سلټمانی دامه زرا . یه که م که س ئیشی له سه ر کرد (شاکر مجروم) خه ټکی ټه واندزبوو" (8) لټ ره دا نووسه ر که وتټ ته هه ټه وه ، چونکه به پټی ئه و مټرووه بټ شاکر ته مه نی (3) سا ټ بووه. بټ یه هه ر مجرومی شاعیربووه ئه م کاره ی له ئه سټ بووه . به ټام ئه و ټسته یش هه یه ، کاتټ حکومتی شټخ مه محمود داده مه زرټت ، ئه و پټسته و گه یان دن وه رده گرټت ، چونکه له باوکیه وه شاره زایه کی باش فټربووه . بټ یه زټر جار ئه م زانیاریه تټ که ل ده کرټت.

مجروم به ردی بناغی ئه م کاره ی دا ټټ شتوه ، له دوا یش هه مان ئه و

پښته دده درتهوه کوهه کی مجروم ، که که سکی نزیك و خه شویستی شخ مه حمود بووه .

ره ننگه له نو به گه نامه ی عوسمانیه کان بگرین. ناوی نهو شاعیره بد زینه وه ، چونکه له شوینی جیاجیا کاری فرمانبرایه تی کردووه و لپی لپرسراویه تی بینووه ، هم له بواری سهربازی و کاری میری و شاره زاش بووه له چه ندین پیشه ی تر. ه ننگه ئمه زیاتر باس له بواری شاعر بکین و نهویش وه شاعیرك بناسنین. لره دا هر بهو س شاعره ناوه ستین، که له بهر ده ستمانه . دین له وانگه ی به گوه نووسین و شرقه کردنی او بچوونی شاعیر و شاره زایانی تر، ئاولك له زیانی دده ی نه وه .

له نووسینكی (مسته فا نهریمان) له سهر شاعیركی گه وره ی وه كو (هجری دده) (نووسیویه تی. هم شاعیره له سا ی 1934 دته سلمانی لای پیره مږد، نهویش له شوینه خش و دگیره کانی نهو شاره ی ده گږرت و سهرانگا و شوینی ئاینی و بنهما وه که سایه تیه کانی پ ئاشنا ده کات. بیه نهو شاعیره که ده چتهوه که رکوک ، له سا ی 1935 کتبك به شاعر به زمانی فارسی به ناوی (تحفه سلیمانی)، ملف (هجری دده _ کرکوک) چاپخانه ی سریانی له شاری به غدا چاپده کات(9) .

دیاره به نده چه ندین کتبخانه ی گشتی شاره کان و که سایه تیه ناسراوه کان پرسیارم کرد هم کتبهم دهستم نه کهوت ب نهوه ی به چاوی خم بینم ، که چن باسی نهو شاعیره ی کردووه. تدا کمه شاعیركی ناسراوی نهو سهرده مه ی سلمانی له (مردووان و زیندووان) خستته وو. جارکي تر ، جه مال بابان ب گه انهوه ب هم نووسینه و زانیاری تری خستته وو . نهویش ده ت “له سا ی 1934 هجری دده هات ته سلمانی و بووه به موانی پیره مږد و نهویش خزمه تی زری ده کا و له سلمانی و ده وروپشتیدا گشت و گوزار ده کهن و ده چنه ناو خه کهوه ، دوا ی گه انهوه ب که رکوک له سا ی 1935 نهو گشتو گوزاره ی سلمانی ده کات به چامه یه ک و له (242) دری شاعری به ناوی (توحفه سلمانی) یه وه له چاپخانه ی (سریانی له توپ (52) لاپه دا ب ناوی کردتهوه...”(10) ره ننگه تا ئره پناسه یه کی کورتی شاعره کی دده بت، به نام نهوه ی ب هم نووسینه جگای بایه خه ، له ناو ه نانی نهو شاعیرانه ، مجرومیش وه شاعیركی سلمانی ناوی هه یه .

له درژی نووسینه که هاتووه ” ههریه که یان به یه ک دوو د ر شاعر یان یه ک دوو وشه ستایشی ده کهن نهو شاعیرانه ی ناوی ه ناون بریتین له (مهولهوی ، نالی ، مهلا خدری ر دوازی ، ب سارانی ، خانای

قوبادی ، ئهخته‌ری کچی ، شوکری فهزلی ، شێخ رهزا ، همدوون ،
 ئهحمده به‌گی ساحه‌بقان ، مه‌حوی ، ئه‌مین یمینی ، ئه‌مین زه‌کی ،
 مه‌ستی تاهه‌ر به‌گی جاف ، ئهحمده موختار جاف ، سالم ، به‌خود ،
 گه‌ران ، موجرم ، زه‌ه‌هر ، ته‌فیق وه‌ه‌بی ، به‌که‌س ، پیرمه‌رد ،
 حوزنی" (11) . ئه‌م ناوه‌نانه به‌گه‌یه‌کی به‌ه‌زه‌ له‌ سه‌ر گه‌وره‌ی ئه‌و
 شاعیره ، ئه‌گه‌ر ناو و ناوبانگی نه‌بوایه ، باوه‌ناکه‌م له‌ گه‌
 شاعیره گه‌وره‌کان ناوی هات بایه. هه‌نگه‌ نه‌ناسراوی ئه‌و ، فهوتان و
 له‌ناو چوونی دیوانه‌که‌ی بووبه‌ت.

یاخود به‌ر له‌ مردنی ئه‌و شاعیره ئه‌ژنامه‌و گه‌فاره‌کان تازه‌ سه‌ره‌تای
 ده‌رکه‌وتن و ده‌رچوونیان بوو. ته‌مه‌نی پیری ئه‌ویش فریای ئه‌وه‌ نه‌که‌وت
 به‌ت شیعیره‌کان به‌اوبکاته‌وه. یا وه‌ک و سه‌دان شاعیری تر شیعیره‌کانی
 فهوتابن، زه‌رجاریش شاعیر تا مردووه ، هه‌چ شیعهره‌کی به‌ناو
 نه‌کرد ته‌وه ، یا خودی خه‌ی هه‌زی له‌ نه‌کردووه . ئه‌گه‌ر ئاوه‌ک له
 ئه‌ژنامه‌و گه‌فاره کوردیه‌کانی که‌ن بده‌ینه‌وه هه‌ر له‌ ئه‌ژنامه‌ی
 (ته‌گه‌یشتنی ئه‌سته‌ی 1918_1919) و (به‌شکه‌وتن 1920_1922) و
 به‌ئاوکه‌راوه‌کانی سه‌رده‌می شێخ مه‌حمودی نه‌مر و (ژیانه‌وه) و (ژیان)
 وئه‌وانه‌ی له‌ سه‌یمانی ده‌رچوون، گه‌فاری (دیاری کوردستان) و زاری
 کرمانجی (1926_1932) و گه‌فاری ئه‌ووناکی (1935_1936) و گه‌فاری گه‌لاوه‌ژ
 (1939_1949) و ئه‌ژنامه‌و گه‌فاری (ده‌نگی گه‌تیی تازه‌) سه‌ی چله‌کان و
 چه‌ندین به‌ئاوکه‌راوه‌ی تر، هه‌چ شیعهره‌کی ئه‌م شاعیره‌م به‌رچاو نه‌که‌وت.
 له‌ بنه‌ماه‌که‌ی شاعیریش ئه‌و په‌رسیاره‌م کردوه له‌ نه‌وه‌کانی ، ئه‌وانیش
 هه‌چ شیعهره‌کی ئه‌و شاعیره‌یان نه‌بیستبوو.

هه‌ر ئه‌و شیعهرانه‌م به‌رچاو که‌وتووه ، که‌ له‌ گه‌فاری هه‌تاو
 به‌ئاوکه‌راوه‌ته‌وه. هه‌نگه‌ هه‌کاره‌که‌ی ئه‌وه‌ به‌ت ، که‌وی شاعیر
 باورپه‌که‌راوی (گه‌فاری هه‌تاو) بووه و هاوه‌یه‌کی خه‌شوه‌یستی (گیوی
 موکریان) بووه و هه‌ر خه‌شی ئه‌و شیعهرانه‌و ژیا‌نامه‌ی
 به‌ئاوکه‌رد به‌ته‌وه. به‌یه‌ من وای به‌ ده‌چم تا ئه‌و کات شیعیره‌کانی ئه‌و
 شاعیره هه‌رمان. یاخود له‌لایه‌ن شاکری که‌وی پاوه‌ژراوبن یان ئه‌زبه‌ری
 کرد بن. چونکه‌ ئه‌و مره‌فه ئه‌شنبیره ، که‌سه‌کی ئه‌دیبه‌ت بووه‌و
 شیعری زه‌ری له‌به‌ر بووه .

به‌گه‌یه‌ی ئه‌م قسه‌یه‌م (ناهیده خان) ، له‌گه‌شته‌کیان به‌ وانده‌ر
 به‌ما‌ی ده‌سته‌کی باوکی ئه‌وها ده‌گه‌ر ته‌وه "چووین به‌ وانده‌ر به‌ما‌ی
 هاوه‌یه‌کی ده‌رینی باوک (شاکر مجرم) ه ، ئه‌میش زه‌مانی خه‌ی مدیری
 په‌سته‌ی ده‌وه‌تی کوردستان بوه ، ئه‌ستا هه‌ر له‌ حاجی ته‌فیق
 (پیره‌مه‌رد) ده‌چته ، ئه‌شکه‌کی سپی ده‌ژێ هه‌شته‌ته‌وه ، بیسته‌ سا

له مه و پاش وازی له وه زیفه هـ ناوه ، باخـکی میوهی به قهـد شاخـکه وه کـیوه. بینای تـدا کردوه ، جـرها دارمیوه و گوـی چاندووه، له و بهر شاخه که شه وه ده غل و دان و ئاژهـی ههیه ، ئه وشه وه له وـ بوین. له سهر شـوازـکی کـن گیسکه مه ره زـکی بـ سهر برین. بوو که کانی بـیان لـناین له گهـ پـاو ، ژنه کهی خهـکی تورکیایه زـرئـسک سووک و پاک و خاـوـنه، بیهـنـره بهرچاوت، بووکی لادـیی و خه سووی تورکی و پیاوـکی پیری وهـک شاکر مجرم ، که باوکی شاعیر بووه و خـی هه موو شیعره کانی له بهر کردووه.

به دیشدا شهیه که وه به چیچکانه وه له بهرده ممانا دائه نیشته . شیعی بـ ئه خوـندینه وه. ژنه که شی رسمی براکانی و ژنه کانیانی پیشان ئه داین ، هه موویان نوژدار و دادوهر و پاشاواتن...”(12) وهـک له پهـاوـزه که دا ها تووه ئه وه له ساـی 1956 لهـم نامه یه دا ورده کاری سه فـره کهی بـ باوکی نووسیوه. کهواته ئه مه ده رده خات که کوـه کهی شیعی بـ وتن و ئاماژهی به وه داوه که باوکی شاعیر بووه. شاکریش له ئه یلولی 1957 کـچی دوا یی ده کات(*) . له وکاته که ماـی ره فیهق حیلمی سهردانی کردوون ئه وه له کـتایی ته مه نی بووه ، که چی کهش و هه وایه کی ئه ده بی و شیعی بـ ره خسان دوون. له ماوهی ئه و بیست ساـی له ـواندز ژیاوه و کاری میری کردووه ، که سـکی رـشـنبیرو کورد په ره وهر و قسه خـش و بوـرو خاوهـن ههـوـست بووه، په یوه ندیه کی پته وهی له گهـ که سایه تییه دیاره کانی سهرده می خـی هه بوو. بـیه ئه م که سایه تییه کتـبـکی گه وهی ده وـت بـ ئه وهی سهرجه م کارو خزمه ته کانی بخرـته وو.

شیعی مه جروم

شیعی یه که م :

دـ له بهر سلسله ی زولف شکا یا تی ههیه
له پهـرـشانی وی نهختی حکا یا تی ههیه
زاهدا بگره له دهس اهلی محبت دووری
چونکوو ازاری عشق نوعی سرا یا تی ههیه
تـ به ماچـکی له محبوبه دـا قانع به
دیاره اسوده تره ههرچی قه نا عا تی ههیه
تـ که کوردی ودلیری به خودی ئه ز دبـژم
خاکی بهر پـی تو له سهراکسیر شرافا تی ههیه
حقه مجرم که فراری بی له دهست تورکی لئیم
چونکوو خـی کورده له وان ترسی به هانا تی ههیه
(داخه که م ! ئه م شیعره که مه و سووتاوه !)

شيعری دووهم :

ديسان گهل سوتام له نوى بگرين له بـم ئهـى دـستان
زامى ده كهونم هاتنه سوي رابو له من اخر زه مان
رابوو له من حشرى عقم زولف و شنك ابرو كه ديم
بانگ كهـن ژ لوقمانى حكيم سوتام به اگر بى دوخان
سوتام بهوى نارى عجيب دهـرچوو ژدل صبر و شـكيب
رووى دا له من سري غريب ئهـز كهـوتمه ناو بحري خه مان
ئهـزچوومه چالى بى مفر خویش بيگانهم هاتنه سهر
گريان له بـم شمس و قمر حهـتا زهـمين و اسـمان
يارى كووى دى ئهـم ماجرى قوربانىك ابرو كرا
ابريقى مهـى چاچر كرا نافع له بـم دهـردى دـبان
جاميـك ژ وى ابى قهور يارى به دهـستى پر ژ نوور
امرى وه كرد بيخوم چرور عالم ژ وى حهـيران دمان
يهـكسهر ئهـمن بومه كه باب بگرين له بـم من شيخ و شاب
والله اعلم بالصواب داخـم خهـلاصيم له غهـمان
داخـم دهـبى وهـصلم نصيب ما يوس دهـبى ديوى رهـقيب
ياخـم دمـرم ئهـمنى غهـريب تهـنها له يار و محرمان
(مجرم) ايدى بهـيتان مهـلى تا يار بهـلفقى خـمى نهـلى
يا رهـب ببينم رـم ژ ههـلى دهـرچى ژ دل وهم و گومان

شيعرى سـپهـم :

گوى بديرن خاص و عامه دا بخوينم داستانى
ئهـى گهـلى اهـلى عماـمه شارهـزايى جاده كوانى
ئهـو دهـبى صاحب كمال بى بى نشئهـى عشقى ژ بال بى
نى به قال بهـلكى به حال بى هم دهـواى دهـردان بزانى
اهلى وان دائم له كارن دهـس به كار و دل به يارن
سهـرخـم شـم و مهـست و خومارن رهـنگ له شـبها زهـعفهـرانى
شبهـتا بدرى منيرن گالـبى احسان و خيرن
مهـست و حهـيران و دلبرن حالى وان عارف دزانى
محرفت دهـرعين حاله بى مجاز بونى محاله
ههر كهـسى سريـك ژ باله تى نهـگا ههـرگيز عيـانى
ههر كهـس گالـب به ياره تهـن چـعيف و ليو به باره
دائما مهـست و خوماره زـم ر دهـكا شين و فغانى
زـم ر دهـكيشم از جفايى هون ببين ماجرايى
يار له بـم نايتـه راىـى بـم بـكهـن داد و دوانى
داد له بهـر ئهـو ساقيه مهـسته خهـنجهـرى موژگان به دهـسته

چەند لە کوشتنی من بە قەستە ئەو امیرزادەی جیهانی
 خەت مپالی قوله میرکە یان وەکوو شاھو و زیرکە
 بەندیان جاریک لە بیرکە بینە دەر ئەو لە زیندانی
 معدنی تەن پر جفادە جان لە بێ جانان صفادە
 دل بە یادی بادە فادە ئەو بە حالی تێ دەزانی
 مجرمی بێ چ وای لە کاری دائما مەست و خوماری
 بیرە مەیدان گەر سواری تاق وە بە بێ امتحانی. (13)

لە نێو شیعەرەکانی وشەی کرمانجی و سەرانی بەدێ دەکرێت و لە گە
 زمانێ عەرەبی، بەلام شۆهێ نووسینی شیعەرەکان زۆر بە ئاسانی مانا
 دەدەن بە دەستەووە و هەموو کەس بە ئاسانی لێی تێدەگات. شیعەرەکان
 پێک هاتوون (5 دەر، 9 دەر و 11 دەر). .. هەنگە سێ شیعەر کەم بێت کە باس
 لە ئەزموون و گەورەیی و هەوێست و ژیان و دونیای شیعری ئەو
 شاعیرە بکەین، بەلام سەرە داوێ کیشمان لە بەردەستە ، هەر هیچ نەبێت
 ، ئاوێکی بچووک لە خەرمانی ئەو شاعیرە بدەینەووە . بێوانە هەر لە
 گەیی وردبوونەووە و تێگەیشتن ، زوێم و ستەمی عوسمانیەکان لە نێو
 کاکێی دەرە شیعەرەکان بدەینەووە ، ئاھو هەناسەی کوردبوون و
 ئاوارەیی زۆری شیرین و هەوێست دەستی دەسەپێتادارانێ تورک ،
 نمونەییەکی بەرچاوە لە سەرگەردان و دەر بەدەری و خەم و ئازاری
 زەمانە ، ریشی پێ سپیی کردووە :

تێ کە کوردی و دلیری بە خودی ئەز دێبێژم
 خاکی بەرپێی تو لە سەراکسیر شرافاتی هەیه
 حقە مجرم کە فراری بی لە دەست تورکی لئیم
 چونکوو خێی کوردە لە وان ترسی بەھاناتی هەیه

مجرومی شاعیر و تێ بەکاری تەریقەت و بەرمانی خێشەویستی بێ عەشق
 و جوانی و یار و مەیی و ئاخ و حەسرەتی ئێزگار ئادەخیت و نزی تاوان
 و گوناھەکانی دەسپێرت بە خوای خێی و دەنگی زکر و تەھلیل ، لە
 نێو دەرە شیعەرەکان ، بە پاکی و چاکی دەبیسترێت.
 لە ئەنجامی ئەم ئاوێدانەووە لەسەر ئەو شاعیرە ، گەورەیی و
 ناوبانگی و خەزمەتی بەرچاوی شاعیرمان بێدەردەکەوت. ئەویش ئەوێندە
 دێنێت ، لێکێکێھەران و شارەزایانی ئەدەب ، گەھێان و پشکنین بکەن
 وشتی تازە بدەینەووە. یاخود بنەماڵەی شاعیر ، کە خێیان کەسانی
 رێشبین و دیارن، بتوانن لە ئایندە زانیاری زیاتر بخەنەووە
 بێخەزمەتکردنی ئەدەبی کوردی.

سەرچاوه و پهراوێز:

1. گۆڤاری ههتاو ، ژماره (47) ، 20 تشرینی دووهمی ساڵی 1955 ، ل 8.
 2. ئومێد شـێـرکـێـ شاکر مجروح ، مامـێـستا و نووسەر ، 1962 له دایکبووی و واندز ، نامه ، ههولێر ، 28 / 1 / 2019.
 3. گۆڤاری ههتاو ، ل 8.
- به پـێـی ساڵی له دایکبوون و مردنی شاعیر بـێـت (90) ساڵ دهکات و دهرباره‌ی 120 ساڵ ته‌مه‌نی وله وه‌زیفه‌ش دا بـێـت ، هه‌نگه له ئاستی دوور بـێـت!!
1. کتێبی (واندز شاره‌که‌ی پاشای گه‌وره) ، مه‌لود بـێـخاڵی ، تارق جامباز ، ل 71.
 - ** وێنه‌ی مه‌جروح و خـێـزانه‌که‌ی (ئینته‌رنه‌ت). له په‌یجی وێنه کێشانه‌کانی سـلـێـمانی) وه‌رگیراوه .
 2. ئومێد شـێـرکـێـ. نامه‌ی پـێـشوو .
 3. کتێبی (به‌سه‌رهاتێ ره‌فیع حیلمی) ، ئا: ناهیده ره‌فیع حیلمی ، سـلـێـمانی ، 2005 ، ل 113.
 4. مـێـژووی شاره‌ گه‌شاوه‌که‌م ، جه‌مال بابان ، به‌رگی دووهم ، چاپی دووهم ، هه‌ولێر ، 2012 ، ل 187.
- *** هجری ده‌ده (1877) له دایک بووه له 11/12/1952 کـێـچی دوا‌یی کردوه . هه‌ر ئه‌م شاعیره‌ شیعریکی فارسی بـێـ که‌سایه‌تی و

- پەرلەمانتاری شاری ۋاندز (ئیسماعیل بەگی ۋاندزی) نووسیوه
 که به ناحق شههیدکراوه و دۆستێکی خۆشهویستی ئهو بووه. بۆوانه
 گۆفاری روناکی، ژماره (8) 1936، ل 5_6.
5. جهمال بابان، بهرگی چوارهم، ل 466.
6. گۆفاری رۆشنبیری نوێ، ئهیلولی (1985)، ژماره (107).
7. سلیمانی شاره گهشاوه کهم، جهمال بابان، بهرگی (4)، ل 329.
8. سهراوهی پێشوو، ل 333.
9. کتێبی (بهسهراهی رهفیق حیلمی)، ل 252.
- **** شاکر مجروم، دوو ژنی ههناوه و کوڵهکانی بریتین له
 (عهبدولعهزیز (1999_1926)، (شێرک) (6/2/1934 _ 9/7/2008)،
 (فهراهد 1937- ...).
 10. ههتاو، ل 8_11.
 R_xarand@yahoo.com

▪ له گۆفاری (نما)، ژماره (48)، هاوینی 2019 بۆ لاوکراوه تهوه.